

Maori kua kore he whenua. Kua pau nga whenua kei te ringa o Te Kawanatanga, na reira me homai aua whenua kia whakanohonoho tiaki Te Maori, pera hoki te pakeha e whakanohonotia nei ki runga i nga whenua kawanatanga.

I tu hoki a A. T. Ngata ki te whakamahara atu ki Te Pirimia i oati ia kia whakaturia he Komihana hei tiroiro i nga ahuatanga o nga whenua Maori. Kei te nui nga iwi e whanga mai ana kia whakamaramatia kia ratou te take whakatopu paanga whenua. Kei te whanga mai a Te Arawa. Tenei ahuatanga mahi kei te titiro mai te iwi. Ma te tere hoki o te marama o nga taitara ki nga paanga whenua e tere ai te ngawari o te rapu i nga tikanga e taea ai te whakamahi o aua tu whenua. Kua tata te oti o enei tu mahi i roto i nga rohe o Waiapu. Kaore e taea te koha nga reiti i roto i te takoto penei o nga taitara a kaore hoki e taea te tono he moni i te mea e takoto penei tonu ana nga taitara. Ko nga wariu mo te tau 1919, a i runga i enei tikanga whakatopu e tika ana kia whaka haeretia he wariu hou. Mo nga rori e tika na kia whakahohorotia notemea ma te rori ka taea atu ai nga tikanga e mahia ana i nga whenua o muri. Ara Te Kaha, kei te whanga ki tetahi rori mo ratou kia mama ai nga "Teeri." E tika ana kia tino titiro atu te Kawanatanga ki te kaha o te tipu o Te Iwi Maori, a he mea hoki tenei kia kaua rawa hei warewaretia. Te iwi e tupu ake nei he iwi maia he tinana ora, kaore nei i te whakaaro ake ki muri me ona he, engari maumahara tonu atu whakamua. Kaore tenei i te mea hei whakamiharo ma te tangata notemea koiane te hua o te whakahanumitanga o enei iwi e rua. Kei te kite iho ratou i te watea me te mama o nga ahuatanga mo te haere whakamua ki te taha pakeha, ko te taha kia ratou ake kei te uaua. Tenei tu ahua kei te taha whaka-te-tonga o Turanga heke atu. Ko nga pakeha kei te whakawhiwhi ko nga Maori kaore i te whakawhiwhia. Mo runga i nga iwi mahi (labour). Kei te whakahokia ano te Maori ki muri. Ko tenei ropu i tupu ake i roto, a kei te kitea atu te ahua tuahae o etahi o taua hunga mahi ki te Maori, engari ko nga iwi o wahike atu nei kei te maharatia atu e ratou. Kei Heretaunga e tino kitea ana tenei ahuatanga. Kei te uru mai nga tangata katikati o Ahitereira ki reira wawae ake ai i nga Maori kia tu ki wahike. Kei te mama tenei tikanga ki roto o Waiapu, engari te taha whaka-u-tona o Turanga. Kei te tupu haere. Kei te kotahi tonu te whakaaro o nga hapu nei kia mau tonu i a koe te turanga Minita Maori. Kei te ngawari koe e ai ki te titiro atu. Kei te pai ranei tena tu kei te he ranei, kaore e mohiotia atu. He ao awangawanga tenei kia matou, notemea kei tou taha te iwi nui te pakeha. Ko te Iwi Maori he iti rawa, ko te pakeha he nui rawa, a ko nga mema pakeha kei te paremata tino nui rawa. Te pakeha kaore i te pai ki te iwi Maori, ehara i te mea he mahara no roto ake, kaore hoki i te ata whakaarotia kia pera te ahua.